

31991L0439

24.8.1991

IL-ĠURNAL UFFIĊJALI TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ

L 237/1

ID-DIRETTIVA TAL-KUNSILL**tad-29 ta' Lulju 1991****dwar il-liċenzji tas-sewqan**

(91/439/KEE)

IL-KUNSILL TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ,

Wara li kkunsidra t-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ekonomika Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 75 tiegħu,

Wara li kkunsidra l-proposta mill-Kummissjoni (¹),

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Parlament Ewropew (²),

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat Soċjali u Ekonomiku (³),

Billi, għall-ghan tal-politika komuni tat-trasport, u bhala kontrabuzzjoni sabiex titjeb is-sigurtà tat-traffiku fit-toroq, kif ukoll sabiex jeħtief il-moviment tan-nies li jmorru joqogħdu fi Stat Membru iehor ghajr dak li fih ikunu għaddew minn test tas-sewqan, jixraq illi għandu jkun hemm mudell Komunitarju tal-liċenzja tas-sewqan nazzjonali li tkun rikonoxxuta reċiproka ment mill-Istati Membri mingħajr l-ebda obbligu li jiġu mibdula l-liċenzji;

Billi l-ewwel pass f'din id-direzzjoni ttieħed bl-Ewwel Direttiva tal-Kunsill 80/1263/KEE, ta' l-4 ta' Dicembru 1980 dwar id-dħul ta' liċenzja tas-sewqan Komunitarja (⁴), li stabbilixxiet liċenzja nazzjonali tas-sewqan fuq mudell Komunitarju u l-gharien reċiproku mill-Istati Membri tal-liċenzji nazzjonali kif ukoll il-bđil tal-liċenzji minn possessuri li jittraferixxu l-post tar-residenza jew il-post tax-xogħol normali tagħhom minn Stat Membru għall-ieħor; billi l-progress li sar irid jissokta;

Billi l-liċenzja nazzjonali fuq mudell Komunitarju stabilita bid-Direttiva 80/1263/KEE trid tkun addattata sabiex tqis, inter alia, l-armonizzazzjoni tal-kategoriji u tas-subkategoriji tal-vetturi u sabiex il-liċenzji jsiru aktar mifħuma fil-pront kemm ġewwa l-Komunità kif ukoll barra minnha;

Billi, għar-raġunijiet tas-sigurtà fuq it-triq, għandhom jiġu stabiliti l-htiġiet minimi għall-hruġ ta' liċenzja tas-sewqan;

Billi l-Artikolu 3 tad-Direttiva 80/1263/KEE jistabbilixxi illi d-dispożizzjonijiet finali li jiġi generalizzaw fil-Komunità l-kategoriji tal-vetturi msemmija f'dan l-Artikolu għandhom jiġu adottati mingħajr il-possibbiltà ta' deroga, kif għandhom ikunu l-kondizzjonijiet tal-validità tal-liċenzji tas-sewqan;

Billi għandha ssir dispożizzjoni għall-possibbiltà li jiġu suddi-viżi l-kategoriji tal-vetturi msemmija sabiex tippromwovi, b'mod partikolari, l-acċess fi stadji gradwali għas-sewqan ta' dawn il-vetturi fl-interess tas-sigurtà fuq it-triq u sabiex jitqiesu s-sitwazzjonijiet nazzjonali eżistenti;

Billi għandhom jiġu adottati dispożizzjonijiet spċifici sabiex jagħmluha iktar facli għal persuni b'diżabbiltà fizika li jsuqu l-vetturi;

Billi l-Artikolu 10 tad-Direttiva 80/1263/KEE jipprovd iġal armonizzazzjoni aktar iddettaljata ta' l-standards tat-testiċċi tas-sewqan u tal-liċenzji; billi għal, l-gherf, il-hiliet u l-imgieba konnessi mas-sewqan tal-vetturi għandhom jiġu definiti u t-test tas-sewqan għandu jkun imsejjes fuq dawn il-kuncetti; billi għandhom jiġu definiti mill-għid l-standards minimi tal-qawwa mentali u fizika sabiex jinsaq dawn il-vetturi;

Billi d-dispożizzjonijiet iddiċċi iddikjarati fl-Artikolu 8 tad-Direttiva 80/1263/KEE, u b'mod partikolari l-obbligu li jiġu mibdula l-liċenzji tas-sewqan fperjodu taż-żmien ta' sena mill-bidla tar-residenza normali, joħolqu ostaklu għall-moviment hieles tal-persuni; billi dan mhux acċettat fid-dawl tal-progress magħmul lejn l-integrazzjoni Ewropea;

Billi, b'żieda ma' dan, għar-raġunijiet konnessi mas-sigurtà fuq it-triq u mat-traffiku, l-Istati Membri għandhom ikunu kapaċi li jaapplikaw id-dispożizzjonijiet nazzjonali tagħhom meta jirtirraw, jissospendu u jikkancellaw il-liċenzji tas-sewqan lill-possessuri kollha ta' liċenzja tas-sewqan wara li jkun kisbu r-residenza normali fit-territorju tagħhom;

(¹) ĠU C 48, tas-27.2.89, p. 1.

(²) ĠU C 175, tas-16.7.90, p. 40.

(³) ĠU C 159, tas-26.6.89, p. 21.

(⁴) ĠU L 375, tal-31.12.1980, p. 1.

ADOTTA DIN ID-DIRETTIVA:

L-Artikolu 1

1. L-Istati Membri għandhom idahħlu licenzja nazzjonali tas-sewqan imsejsa fuq il-mudell Komunitarju deskritt fl-Anness I, skond id-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva.
2. Il-liċenzji tas-sewqan mahruġa mill-Istati Membri għandhom ikunu rrikonoxxuti reciprokament.
3. Meta l-possessur ta' liċenzja nazzjonali valida tas-sewqan imur joqghod normalment fi Stat Membru iehor ghajnej dak li jkun hariġlu l-liċenzja, l-Istat Membru ospitanti jista' jaapplika fuq il-possessur tal-liċenzji r-regoli nazzjonali tiegħi fil-perjodu taż-żmien tal-validità tal-liċenzji, il-kontrolli medici u l-arrangamenti dwar it-taxxi u jista' jdaħħal fil-liċenzja kull tagħrif indispensabbi għall-amministrazzjoni.

L-Artikolu 2

1. L-emblema fuq il-paġna 1 tal-mudell Komunitarju tal-liċenzji tas-sewqan għandu jkun fiha s-simbolu li jiddistingu wi l-Istat Membru li johrog il-liċenzja.
2. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-passi kollha meħtieġa sabiex jevitaw kull riskju ta' falsifikazzjoni tal-liċenzji tas-sewqan.
3. Bil-qbil tal-Kummissjoni, l-Istati Membri jistgħu jagħmlu lill-mudell mogħti fl-Anness I, dawk l-aġġustamenti li jkunu meħtieġa għall-ipproċessar bil-komputer tal-liċenzji tas-sewqan.

L-Artikolu 3

1. Il-liċenzja tas-sewqan ipprovdu fl-Artikolu 1 għandha tawtorizza s-sewqan tal-vetturi fil-kategoriji li ġejjin:

Il-Kategorija A

- il-muturi (*motorcycles*) bil-karozza tal-ġenb jew minn-ghajra;

Il-Kategorija B

- il-vetturi tal-mutur b'massa massima awtorizzata li ma taqbiżx it-3 500 kilogramma u li ma jkollhomx iktar minn tmien postijiet bil-qiegħda b'żieda mal-post tas-sewwieq; il-vetturi bil-mutur f'din il-kategorija jistgħu jingħaqdu ma' trailer li jkollu massa massima awtorizzata li ma taqbiżx is-750 kilogramma;
- it-tagħqid ta' *tractor* fil-kategorija B ma' *trailer*, fejn il-massa massima awtorizzata ta' l-għaqda ma taqbiżx it-3 500 kilogramma u l-massa massima awtorizzata tat-trailer ma taqbiżx il-massa mhux imghobbija tat-tractor;

Il-Kategorija B+E

- it-tagħqid ta' vetturi li jikkonsistu minn *tractor* fil-kategorija B u *trailer*, fejn l-għaqda ma tidholx fil-kategorija B;

Il-Kategorija C

- vetturi oħra tal-mutur ghajnej dawk fil-kategorija D u dawk li l-massa massima awtorizzata tagħhom hija iktar minn 3 500 kilogramma; il-vetturi tal-mutur f'din il-kategorija jistgħu jingħaqdu ma' trailer li jkollu massa massima awtorizzata li ma taqbiżx is-750 kilogramma;

Il-Kategorija C+E

- it-tagħqid ta' vetturi bit-mutur fejn it-tractor tkun fil-kategorija C u t-trailer tagħha għandu massa massima awtorizzata ta' iktar minn 750 kilogramma;

Il-Kategorija D

- il-vetturi bil-mutur għall-ġarr tal-persuni u li jkollhom aktar minn tmien postijiet bil-qiegħda b'żieda mal-post tas-sewwieq; il-vetturi tal-mutur f'din il-kategorija jistgħu jingħaqdu ma' trailer li jkollu massa massima awtorizzata li ma taqbiżx is-750 kilogramma;

Il-Kategorija D+E

- it-tagħqid ta' vetturi fejn it-tractor tkun fil-kategorija D u t-trailer tagħha għandu massa massima awtorizzata ta' iktar minn 750 kilogramma.

2. Fil-kategoriji A, B, B+E, C, C+E, D and D+E, tista' tinhareġ liċenzja specifika tas-sewqan għas-sewqan tal-vetturi fis-subkategoriji li ġejjin:

Is-Subkategorija A1

- il-muturi hief li jkollhom kapaċità kubika ta' mhux aktar minn 125 cm³ u qawwa ta' mhux aktar minn 11 kW;

Is-Subkategorija B1

- it-triċċiki u l-kwadriċċiki li jaħdmu bil-mutur;

Is-Subkategorija C1

- il-vetturi tal-mutur ghajnej dawk fil-kategorija D u li l-massa massima awtorizzata tagħhom taqbeżx it-3 500 kilogramma iż-żejjha mhux is-7 500 kilogramma; il-vetturi tal-mutur f'din is-subkategorija jistgħu jingħaqdu ma' trailer li jkollu massa massima awtorizzata li ma taqbiżx is-750 kilogramma;

Is-Subkategorija C1 +E

- it-tagħqid tal-vetturi fejn it-tractor tkun fis-subkategorija C1 u t-trailer tagħha għandu massa massima awtorizzata ta' aktar minn 750 kilogramma, sakemm din il-massa massima awtorizzata ta' l-għaqda hekk iffurmata ma' taqbiżx it-12 000 kilogramma, u li l-massa massima awtorizzata tat-trailer ma tkunx aktar mill-massa mingħajr tagħbjja tat-tractor;

Is-Subkategorija D1

- il-vetturi tal-mutur użati għall-ġarr tal-persuni u li jkollhom aktar minn tmien postijiet bil-qiegħda b'żieda mal-post tas-sewwieq iżda mhux aktar minn 16-il post bil-qiegħda b'żieda mal-post tas-sewwieq; il-vetturi bil-mutur f'din is-subkategorija jistgħu jingħaqdu ma' trailer li jkollu massa massima awtorizzata li ma taqbiżx is-750 kilogramma;

Is-Subkategorija D1 +E

- it-tagħqid ta' vetturi fejn it-tractor ikun fis-subkategorija D1 u t-trailer tagħha jkollu massa massima awtorizzata ta' iktar minn 750 kilogramma, sakemm:
- l-ewwel nett, il-massa massima awtorizzata tat-tagħqid hekk iffurmata ma' taqbiżx it-12 000 kilogramma u l-massa massima awtorizzata tat-trailer ma taqbiżx il-massa mhux imghobbija tat-tractor;
- it-tieni nett, it-trailer ma jintużax għat-trasport tal-persuni.

3. Ghall-iskopijiet ta' dan l-Artikolu:

- "Vettura mmexxija bil-ghajnuna ta' magna" tfisser kull vettura li timxi fit-triq bil-qawwa tagħha stess, ghajr vettura li timxi fuq il-binarji;
- "Triciklu" u "Kwadriċiklu" ifissru rispettivament kull vettura fil-kategorija B li jkollha tliet jew erba' roti b'veloċitā massima ddisinjata għal iktar minn 50 km/s jew li jaħdmu permezz ta' magna tal-kombustjoni interna li taqbad bl-ispark b'kapacità kubika ta' aktar minn 50 cm³ jew kull magna oħra ta' qawwa ekwivalenti. Il-massa mhux imghobbija ma għandhiex tkun aktar minn 550 kilogramma. Il-massa mhux imghobbija tal-vetturi li jaħdmu bl-elettriku ma għandhiex tqis il-massa tal-batterija.

L-Istati Membri jistgħu jistabbilixxu standards iktar baxxi rigward il-massa mhux imghobbija u jżidu ohrajn, bhalma huma l-kategorija jew il-qawwa kubiċi massimi;

- "Mutur" (motor cycle) ifisser kull vettura b'żewġ roti b'veloċitā massima ddisinjata għal aktar minn 50 km/s jew, jekk tithaddem permezz ta' magna tal-kombustjoni interna, b'kapacità kubika ta' aktar minn 50 cm³; it-tagħqidha ta' mutur ma' karozza tal-ġenb għandha tigħi ttrattata bl-istess mod ta' vettura minn din;

- "Vettura tal-mutur" tfisser kull vettura li timxi bil-qawwa, ghajr mutur (motor-cycle), li normalment tintuża' sabiex iġġorr il-persuni jew il-merkanzija bit-triq jew sabiex tigbed, bit-triq, il-vetturi użati għall-ġarr tal-persuni jew merkanzija. Din l-espressjoni tinkludi t-trolleybuses, jiġifheri l-vetturi li huma mqabba ma' konduttur elettriku u ma jinxu fuq binarji. Din ma għandhiex tinkludi t-tractors agrikoli jew tal-forestrija;

- "Tractor agrikolu jew tal-forestrija" tfisser kull vettura bil-magna li timxi fuq ir-roti jew biċ-ċintorini, li jkollha mill-inqas żewġ fusien, li l-funzjoni principali tagħha tinsab fil-qawwa tal-ġibda, li hija ddisinjata spesifikament sabiex tigbed, timbotta, iġġorr jew thaddem certi ġħodod, magni jew trailers użati fkonnessjoni ma' hidmiet agrikoli jew tal-forestrija, u li l-użu tagħhom għall-ġarr tal-persuni jew merkanzija bit-triq jew il-ġibid, fit-triq, ta' vetturi użati għall-ġarr tal-persuni jew merkanzija huwa biss funżjoni sekondarja.

4. L-Istati Membri jistgħu, wara li jikkonsultaw lill-Kummissjoni, jidderogaw, sakemm dan ikun imsemmi fil-liċenzja tas-sewqan, mill-veloċitajiet indikati fit-tieni u t-tielet inciż tal-paragrafu 3, sakemm jistabbilixxu veloċitajiet iktar baxxi.

5. Għas-subkategorija A1, l-Istati Membri jistgħu jimponu regoli restrittivi addizzjonali.

6. Bil-kunsens tal-Kummissjoni, l-Istati Membri jistgħu jeskludu mill-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu certi tipi spesifikati ta' vetturi li jaħdmu bil-magna bhall-vetturi speċjali għan-nies b'diżabbiltà.

L-Artikolu 4

1. Il-liċenzji tas-sewqan għandhom jiddikjaraw il-kondizzjoni li fuqhom is-sewwieq huwa awtorizzat li jsuq.

2. Jekk, minħabba diżabbiltà fizika, is-sewqan huwa awtorizzat biss għal certi tipi ta' vetturi jew ta' vetturi addattati, it-test tal-hiliet u l-imġiba msemmija fl-Artikolu 7 għandu jittieħed f'din il-vettura.

L-Artikolu 5

1. Il-ħruġ tal-liċenzji tas-sewqan għandu jkun bla ħsara ghall-kondizzjoni li ġejjin:

- (a) il-liċenzji għall-kategoriji C u D għandhom jinharġu biss lis-sewwieqa li digħi huma intitolati li jsuqu vetturi fil-kategorija B;

(b) il-liċenzji għall-kategoriji B+E, C+E, D+E għandhom jin-harġu biss lis-sewwieqa li digħi huma intitolati li jsuqu vetturi fil-kategorija B, C u D rispettivament;

2. Il-validità tal-liċenzji tas-sewqan għandha tiġi stabbilita kif gej:

(a) il-liċenzji mogħtija għall-kategorija C+E jew D+E għandhom ikunu validi għat-tagħqid ta' vetturi fil-kategorija B+E;

(b) il-liċenzji mogħtija għall-kategorija C+E għandhom ikunu validi għall-kategorija D+E sakemm il-possessuri tagħhom ikunu intitolati li jsuqu l-vetturi tal-kategorija D.

3. Għas-sewqan fit-territorju tagħhom, l-Istati Membri jistgħu jagħtu l-ekwivalenzi li ġejjin

(a) it-triċċli u l-kwadriċċli li jaħdmu bil-ghajnuna ta' magna bil-liċenzja għall-kategorija A jew A1;

(b) għall-muturi hief bil-liċenzja għall-kategorija B.

4. L-Istati Membri jistgħu, wara li jikkonsultaw lill-Kummissjoni, jawtorizzaw is-sewqan fit-territorju tagħhom ta'

(a) vetturi tal-kategorija D1 (massimu ta' 16-il post bil-qiegħda b'zieda ta' dak tas-sewwieq u piż massimu awtorizzat ta' 3 500 kilogramma, li jeskludi kull tagħmir speċjalizzat mah-sub għall-ġarr tal-passiġġieri b'diżabbilt) minn possessuri ta' aktar minn 21 sena ta' liċenzja tas-sewqan għall-kategorija B li jkunu ġabuha ta' l-inqas snin qabel, sakemm il-vetturi jintużaw minn korpi mhux kummerċjali għal skopijiet soċċiali u li s-sewwieq joffri s-servizzi tiegħi fuq baži volontarju;

(b) il-vetturi ta' piż massimu awtorizzat ta' aktar minn 3 500 kilogramma minn possessuri ta' aktar minn 21 sena b'l-iċenzja tas-sewqan għall-kategorija B miġiuba ta' l-inqas sentejn qabel, sakemm l-iskop ewljeni tal-vetturi huwa li jintużaw biss meta wieqfa u bhala żona tat-tagħlim jew ta' rikreazzjoni, u li jintużaw minn korpi mhux kummerċjali għal skopijiet soċċiali u li l-vetturi jkunu ġew immodifikati sabiex ma jkunux jistgħu jintużaw jew għall-ġarr ta' aktar minn disa' persuni jew għall-ġarr ta' merkanzija ghajr dik li tkun strettament meħtieġa għall-ghanijiet tagħhom.

L-Artikolu 6

1. Il-kondizzjonijiet ta' l-età minima għall-hruġ tal-liċenzji tas-sewqan għandhom ikunu kif gej:

(a) ta' 16-il sena:

- għas-subkategorija A1;
- għas-subkategorija B1;

(b) ta' 18-il sena:

- għall-kategorija A; madankollu, l-acċess għas-sewqan tal-muturi b'qawwa ta' aktar minn 25 kW jew bil-proporzjon ta' qawwa/piż ta' aktar minn 0,16 kW/kg (jew muturi bil-karozza ta' qawwa/ piż ta' aktar minn 0,16 kW/kg) għandhom ikunu bla ħsara għal minimu ta' sentejn esperjenza fuq il-mutur bi specifikazzjonijiet iktar baxxi skond il-liċenzja A; din il-htiega rigward l-esperjenza ta' qabel tista' titwarrab jekk il-kandidat ikollu mill-inqas 21 sena, bla ħsara li l-kandidat jghaddi minn test speċjali ta' l-abbiltajiet u l-imgieba;
- għall-kategoriji B, B+E;
- għall-kategoriji C, C+E u s-subkategoriji C1, C1 +E, mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjoni jiet tas-sewqan ta' dawn il-vetturi fir-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 3820/85 ta' l-20 ta' Diċembru 1985 dwar l-armonizzazzjoni ta' certa legiżlazzjoni soċċiali li għandha x'taq-sam mat-trasport bit-triq⁽¹⁾;

(c) ta' 21 sena:

- għall-kategoriji D u D+E u s-subkategoriji D1, D1 +E, mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjoni jiet tas-sewqan ta' dawn il-vetturi fir-Regolament (KEE) Nru 3820/85.

2. L-Istati Membri jistgħu jidderogaw mill-htiġiet minimi ta' l-età stabiliti għall-kategoriji A, B u B+E u joħorgu dawn il-liċenzji tas-sewqan mill-età ta' 17-il sena, għajr fil-każ tal-dispożizzjoni jiet għall-kategorija A stabbiliti fl-ahħar sentenza ta' l-ewwel inciżiż tal-paragrafu 1(b).

3. L-Istati Membri jistgħu jirrifjutaw li jirrikonoxxu l-validità fit-territorju tagħhom tal-liċenzji tas-sewqan mahruġa lis-sewwieqa taħt it-18-il sena.

L-Artikolu 7

1. Il-liċenzji tas-sewqan għandhom, barra minn hekk, jin-harġu biss lil dawk l-applikanti:

- (a) li jkunu għaddew mit-test tal-ħiliet u l-imġiba u test tat-teo-rija u li jilhqqu l-istandardi medici, skond id-dispożizzjoni jiet ta' l-Annessi II u III;
- (b) li għandhom ir-residenza normali tagħħom fit-territorju ta' l-Istat Membru li joħrog il-liċenzja, jew jistgħu jipproċu xhieda illi kienu ilhom jistudjaw fih għal mill-inqas sitt-xhur.
- 2. Mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjoni jiet li jridu jiġu addottati mill-Kunsill f'dan ir-rigward, kull wieħed mill-Istati Membri għandu jżomm id-dritt li jistabbilixxi, fuq il-baži tal-kriterji nazzjonali, il-perjodu taż-żmien tal-validità tal-liċenzji tas-sewqan li joħrog.

⁽¹⁾ GU L 370, tal-31.12.1985, p. 1.

3. L-Istati Membri jistgħu, bil-qbil tal-Kummissjoni, jidderaw mid-dispożizzjonijiet ta' l-Anness III meta dawn id-derogi jkunu kompatibbli ma' l-iżvilupp tax-xjenza medika u mal-principji stabbiliti f'dan l-Anness.

4. Mingħajr preġudizzju għal-ligijiet nazzjonali kriminali u tal-pulizija, l-Istati Membri, jistgħu wara li jikkonsultaw lill-Kummissjoni, japplikaw ghall-hruġ tal-licenzji tas-sewqan id-dispożizzjonijiet tar-regoli nazzjonali tagħhom li jkollhom x'jaqsmu ma' kondizzjonijiet ohra minbarra dawk imsemmija f'din id-Direttiva.

5. L-ebda persuna ma jista' jkollha licenzja tas-sewqan minn iktar minn Stat Membru wieħed.

L-Artikolu 8

1. Meta l-possessur ta' licenzja valida tas-sewqan mahruġa minn Stat Membru jkollu r-residenza normali fi Stat Membru iehor, jista' jitlob illi l-licenzja tas-sewqan tiegħi tīgħi mibdula ma' licenzja ekwivalenti; għandu jiddependi mill-Istat Membru li jeffettwa dan il-bidl sabiex jikkontrolla, jekk meħtieġ, jekk il-licenzja mogħtija tkunx fil-fatt għadha valida.

2. Bla ħsara għat-tharis tal-principju tat-territorjalitā tal-ligejjiet kriminali u tal-pulizija, l-Istati Membri tar-residenza normali jistgħu japplikaw id-dispożizzjonijiet nazzjonali tagħhom dwar ir-restrizzjoni, is-sospensjoni, l-irtirar jew it-thassir tad-dritt tas-sewqan fuq il-possessur ta' licenzja tas-sewqan mahruġa minn Stat Membru iehor u, jekk meħtieġ, jibdlu l-licenzja b'dan il-ġhan.

3. L-Istat Membru li jeffettwa l-bidl għandu jagħti lura l-licenzja l-qadima lill-awtoritajiet ta' l-Istat Membru li jkun ħariġa u jagħti r-raġunijiet tiegħi għaliex għamel dan.

4. Stat Membru jista' jirrifjuta li jirrikonoxxi l-validità ta' kull licenzja tas-sewqan mahruġa minn Stat Membru iehor lill-persuna li tkun fit-tarġi ta' l-Istat ta' qabel, bla ħsara għal-waħda mill-miżuri riferiti fil-paragrafu 2.

Stat Membru jista' l-istess jirrifjuta li joħroġ licenzja tas-sewqan lil applikant li jkun bla ħsara għal din il-miżura fi Stat Membru iehor.

5. Is-sostituzzjoni ta' licenzja tas-sewqan li, per eżempju, tkun intilfet jew insterjet, tista' tinkiseb mingħand l-awtoritajiet kompetenti ta' l-Istat li fih il-possessur tal-licenzja għandu r-residenza normali tiegħi; dawn l-awtoritajiet għandhom jip-provdu s-sostituzzjoni fuq il-baži tat-tagħrif fil-pusseß tagħ-hom jew, fejn xieraq, fuq il-provi mill-awtoritajiet kompetenti ta' l-Istati Membri li kienu harġu l-licenzja oriġinali.

6. Meta Stat Membru jiskambja licenzja tas-sewqan mahruġa minn pajiż terz ma' licenzja tas-sewqan tal-mudell Komunitarju, dan il-bidl għandu jiġi rex-ġiezz fuq ta' l-ahħar kif ukoll għandu jsir għal kull tiġid jew sostituzzjoni sussegħenti.

Dan il-bidl jista' jiġi biss jekk il-licenzja mahruġa mill-pajjiż terz tkun ġiet ceduta lill-awtoritajiet kompetenti ta' l-Istat Membru li jagħmel il-bidl. Jekk il-possessur ta' din il-licenzja jittransferixxi r-residenza normali tiegħi għal Stat Membru iehor, dan ta' l-ahħar ma għandux għalfejn japplika l-Artikolu 1(2).

L-Artikolu 9

Għall-ghan ta' din id-Direttiva, residenza "normali" tfisser il-post fejn persuna tgħix normalment, jiġifieri għall-inqas għal 185 jum f'kull sena kalendarja, minħabba rabtiet personali u tax-xogħol, jew, fil-każ ta' persuna li ma jkollhiex irbit ta' xogħol, minħabba r-rabtiet personali li juru rabtiet mill-qrib bejn din il-persuna u l-post fejn tgħix.

Madankollu, ir-residenza normali ta' persuna li r-rabtiet tax-xogħol tagħha jkunu f'post differenti mir-rabtiet personali tagħha u li minħabba dan tgħix f'posta differenti daqqa fwieħed u daqqa fl-ieħor li jinsabu fżeww Stati Membri jew aktar għandu jitqies il-post tar-rabtiet personali tagħha, sakemm din il-persuna terġa lura lejh regolarmen. Din il-kondizzjoni ta' l-ahħar ma għandhiex għalfejn tintħaha qmeta l-persuna tkun tghix fi Stat Membru sabiex twettaq xogħol ta' tul definit. L-attendenza f'università jew fi skola ma għandhiex timplika t-trasferiment tar-residenza normali.

L-Artikolu 10

Bil-qbil tal-Kummissjoni, l-Istati Membri għandhom jistabbil lixxu l-ekwivalenzi bejn il-kategoriji tal-licenzji mahruġa qabel l-implementazzjoni ta' din id-Direttiva u ta' dawk definiti fl-Artikolu 3.

Bil-qbil tal-Kummissjoni, l-Istati Membri jistgħu jagħmlu kull aġġustament fil-legħiżazzjoni nazzjonali tagħhom illi huma meħtieġa bil-ġhan li jimplimetaw id-dispożizzjonijiet ta' l-Artikolu 8(4), (5) u (6).

L-Artikolu 11

Humes snin wara li din id-Direttiva tkun dahlet fis-sehh, il-Kunsill, fuq proposta mill-Kummissjoni, għandu jirrevedi d-dispożizzjonijiet nazzjonali li jirrigwardaw kull subkategorija mhux obbligatorja li setgħet ġiet stabbilita skond l-Artikolu 3, bil-ħsieb ta' l-armonizzazzjoni jew l-eliminazzjoni possibbli tagħ-hom.

L-Artikolu 12

1. Wara li jikkonsultaw lill-Kummissjoni, l-Istati Membri għandhom, qabel l-1 ta' Lulju 1994, jadottaw il-ligijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi meħtieġa sabiex jikkonformaw ma' din id-Direttiva mill-1 ta' Lulju 1996.

2. Meta l-Istati Membri jadottaw dawn il-miżuri, dawn irid ikun fihom referenza għal din id-Direttiva jew għandhom ikunu akkumpanjati b'din ir-referenza fl-okkażjoni tal-pubblikkazzjoni uffiċjali tagħhom. Il-metodi sabiex issir din ir-referenza għandhom jiġi stabbiliti mill-Istati Membri.

L-Artikolu 14

Din id-Direttiva hija indirizzata lill-Istati Membri.

3. L-Istati Membri għandhom jgħinu lil xulxin fl-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva u għandhom, jekk ikun hemm il-htiega, jibdlu bejn xulxin it-tagħrif dwar il-liċenzji li jkunu rregistraw.

Magħmulu fi Brussel, fid-29 ta' Lulju 1991,

L-Artikolu 13

Għall-Kunsill

Il-President

H. VAN DEN BROEK

Id-Direttiva 80/1263/KEE hija hawnhekk imħassra mill-1 ta' Lulju 1996:

*L-ANNESS I***ID-DISPOŽIZZJONIJIET LI JIRRIGWARDAW IL-MUDELL KOMUNITARJU TAL-LIČENZA TAS-SEWQAN**

1. Il-kultur tal-mudell Komunitarju tal-liċenzja tas-sewqan għandu jkun roża u l-qisien globali tieghu għandhom ikunu:

- l-gholi: 106 mm;
- il-wisa': 222 mm.

2. Il-liċenzja għandu jkun fiha sitt pagni:

il-paġna 1 għandu jkun fiha:

- is-sinjal li jiddistengwi lill-Istat Membru li joħrog il-liċenzja;
- is-semmija ta' l-isem ta' l-Istat Membru li joħrog il-liċenzja (mhux obbligatorju);
- is-sinjal li jiddistengwi lill-Istat Membru li joħrog il-liċenzja, dawn is-sinjal għandhom ikunu kif ġej:

B:	il-Belġju	IRL:	l-Irlanda
DK:	id-Danimarka	I:	l-Italja
D:	il-Ġermanja	L:	il-Lussemburgu
GR:	il-Greċċa	NL:	l-Olanda
E:	Spanja	P:	il-Portugall
F:	Franza	UK:	ir-Renju Unit;
- il-kliem “Liċenzja tas-sewqan”, stampati b'tipa kbira bl-ilsien jew l-ilsna ta' l-Istat Membru li joħrog il-liċenzja; dawn għandhom jidhru, wara spazju xieraq, b'tipa żgħira bl-ilsna l-ohra tal-Komunitajiet Ewropej;
- il-kliem “mudell tal-Komunitajiet Ewropej” stampat fl-ilsien jew l-ilsna ta' l-Istati Membri li joħorġu l-liċenzja;

il-paġna 2 għandu jkun fiha:

1. il-kunjom tal-possessur tal-liċenzja;
2. l-ismijiet l-ohra tal-possessur tal-liċenzja;
3. id-data u l-post tat-twelid tal-possessur tal-liċenzja;
4. l-isem ta' l-awtorità kompetenti li toħrog il-liċenzja (inkluži l-post u d-data tal-ħruġ u t-timbru ta' l-awtorità);
5. in-numru tal-liċenzja;
6. ir-ritratt tal-possessur tal-liċenzja;
7. il-firma tal-possessur tal-liċenzja;
8. il-post tar-residenza permanenti, jew l-indirizz postali (mhux obbligatorji);

il-pagni 3 u 4 għandu jkun fihom:

is-(sub)kategoriji tal-vettura, id-data tal-ħruġ tal-liċenzja għas-(sub)kategorija, il-perjodu taż-żmien tal-validità tagħha, it-timbru ta' l-awtorità, kull tagħrif addizzjonali jew ir-restrizzjonijiet fil-ghamla ta' kodiċi għal kull (sub)kategorija interessata.

Is-subkategoriji mhux ipprovvduti fil-leġislazzjoni nazzjonali ta' Stat Membru jistgħu jithallew barra mil-liċenzji tas-sewqan maħruġa minn dan l-Istat Membru.

Il-kodiċijiet użati fil-paġna 4 għandhom ikunu kif ġej:

- il-kodiċijiet mill-1 sad-99: il-kodiċijiet armonizzati tal-Komunità,
- il-kodiċijiet minn 100 l fuq: il-kodiċijiet nazzjonali biss għas-sewqan fit-territorju ta' l-Istat li jkun hareġ il-liċenzja.

Id-data ta' l-ewwel hruġ tal-liċenzja għal kull kategorija trid tiġi trasferita għall-paġna 3 fil-każ tal-bdil jew skambju sussegwenti;

il-paġna 5 jista' jkun fiha tagħrif bħal:

- kull perjodu ta' żmien li matulu l-liċenzja tas-sewqan kienet sospiża,
- l-offizi serji kommessi fit-territorju ta' l-Istat tar-residenza normali u li jqisu l-proċedura li tghodd f'dan l-Istat sabiex jiġu mmonitorjati s-sewwieqa;

il-paġna 6 għandu jkun fiha:

- il-validazzjonijiet ristretti għat-territorju ta' l-Istat li jkun ħarīghom għar-raġunijiet ta' l-ekwivalenzi jew tal-kategoriji tal-vetturi mhux koperti b'din id-Direttiva (inkluži d-dati tal-hruġ u l-perjodi taż-żmien tal-validità),
- l-ispazji riservati għad-dħul (mhux obbligatorju) tal-bidliet fir-residenza normali tal-possessur.

3. Id-ħħul fil-paġni l-ohra ghajir l-ewwel paġna għandu jkun fl-ilsien/ilsna ta' l-Istat Membru li jkun hareġ il-liċenzja.

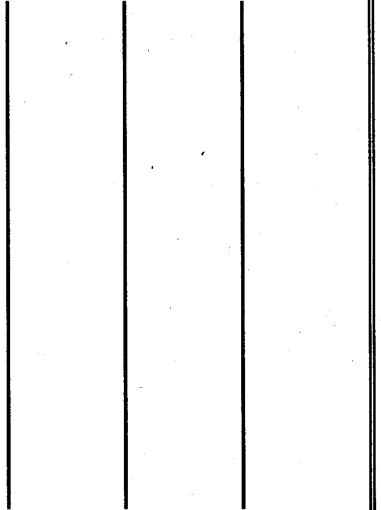
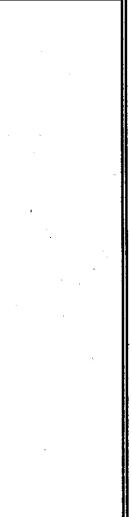
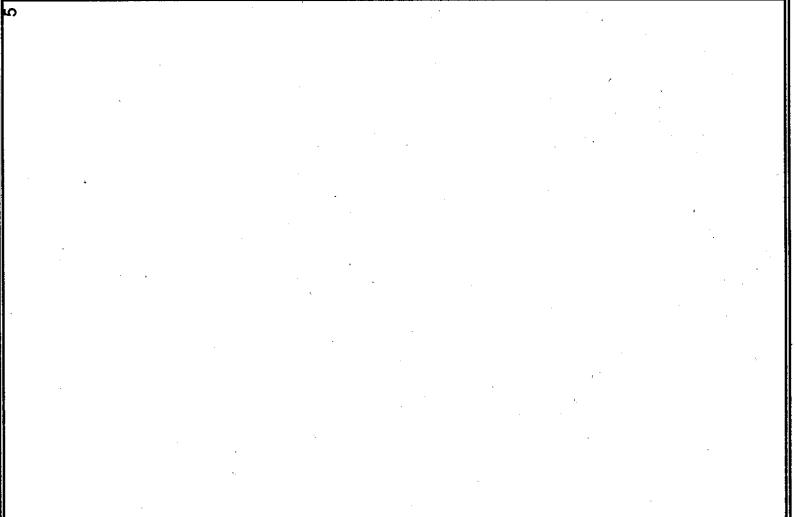
Jekk Stat Membru jixtieq jagħmel dan id-ħħul fi Isien nazzjonali iehor ghajr fwieħed mill-ilsna li ġejjin: id-Daniż, l-Olandiż, l-Ingliż, il-Franciż, il-Ğermaniż, il-Grieg, it-Taljan, il-Portugiż, l-İspanjol, irid ifassal verżjoni bilingwa tal-liċenzja billi juža waħda mill-ilsna msemmija hawn fuq, mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet l-ohra ta' dan l-Anness.

4. Fejn il-possessur ta' liċenzja tas-sewqan mahruġa minn Stat Membru ikun mar jirresjedi normalment fi Stat Membru iehor, dan ta' l-ahħar jista' jindika:

- il-bidla/bidliet tar-residenza fil-paġna 6,
- it-tagħrif meħtieġ għal skopijiet amministrattivi bħalma huma r-reati serji kommessi fit-territorju tiegħu, fil-paġna 5,

sakemm jiddahhal ukoll dan it-tip ta' tagħrif fil-liċenzji li (l-Istat) joħroġ u li jkun hemm spazju disponibbli għal dan il-ghan.

Bħala deroga mill-punt 2 ta' l-Anness, il-liċenzji tas-sewqan mahruġa mir-Renju Unit ma għandhomx jinhieg ritratt tal-possessur għal perjodu massimu ta' żmien ta' ghaxar snin wara l-adozzjoni ta' din id-Direttiva.

<p>STAT MEMBRU</p> <p style="text-align: center;">★ ★ ★ ★ ★</p> <p style="text-align: center;">★ ★ ★ ★ ★</p>	<p>LIĆENZJA TAS-SEWQAN</p> <p style="text-align: center;">Permito de Conducción Korekort Führerschein Αδεια οδηγησης Permis de Conduire Cédula de Trámite Patente di guida Rijbewijs Carta de Condução</p>	<p>IL-KOMUNITAJET EWROPEJ</p> <p style="text-align: center;">Mudell</p>																				
<p>KATEGORIJI TA' VETTURA LI GHALLIHM IL-LIĆENZJA HUA VALIDA FIL-LEVEL NAZJONALI</p> <table border="1" style="margin-top: 10px; width: 100%;"> <tr> <th>KAT</th> <th>MINN</th> <th>SA</th> <th>INFORMAZJONI/TIMBRU</th> </tr> <tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </table> <p>BIDLIET FIL-POST TAR-RESIDENZA</p>	KAT	MINN	SA	INFORMAZJONI/TIMBRU																		
KAT	MINN	SA	INFORMAZJONI/TIMBRU																			
																						

106 mm

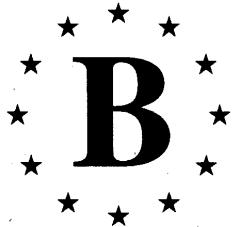
222 mm

1. KUNJOM:		
2. ISMUJET OFRA:		
3. ID-DATA UL-POST TAT-TWEID:		
4. MAĦRUGA MINN:	6. RITRATT:	
DATA POST:		
5. NUMRU:		
8. (RESIDENZA)	7. FIRMA TAL-POSSESSUR:	
4. RESTRIZZJONI JIET/INFORMAZIONI SA TIMBRU		
3. KATEGORIJ TA' VETTURA LI GRALI HOM IL-LIENZJA HUA VALIDA		
2.		
1. 106 mm		
222 mm		

A	B	C	D	E
A1	B1	C1	D1	E1
≤ 125cc ≤ 11kW	≤ 25kW ≤ 0.16kWh/kg	≤ 3500kg ≤(1+8x)	≤ 7500kg ≤(1+16x)	≤ 12000kg ≤ 12000kg
MINN				

KAMPJUN TA' MUDELL TA' LIČENZA TAS-SEWQAN KOMUNITARJA: LIČENZA TAL-BELĞU

(ghall-informazzjoni)

KONINKRIJK BELGIE**RIJBEWIJS**

Permiso de Conducción

Kørekort

Führerschein

Άδεια οδήγησης

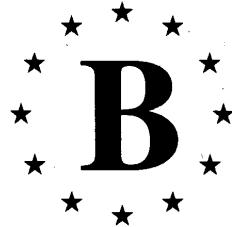
Driving Licence

Permis de conduire

Ceadúnas Tiomána

Patente di guida

Carta de Condução

Model van de
EUROPESE GEMEENSCHAPPEN**ROYAUME DE BELGIQUE****PERMIS DE CONDUIRE**

Permiso de Conducción

Kørekort

Führerschein

Άδεια οδήγησης

Driving Licence

Ceadúnas Tiomána

Patente di guida

Rijbewijs

Carta de Condução

Modèle des
COMMUNAUTES EUROPÉENNES

*L-ANNESS II***I. L-GHARFIEN, IL-HILA U L-IMġIBA SABIEX TINSAQ VETTURA LI TAHDDEM BL-GHAJNUNA TA' MAGNA**

Għall-ghanijiet sabiex jiġi applikat dan l-Anness, id-dispożizzjonijiet li ġejjin ikopru kemm il-kategoriji kif ukoll is-subkategoriji, ghajnej issir referenza espliċita għal dawn ta' l-ahhar.

1. Preamble

Sabiex isuqu b'sigurtà, is-sewwieqa tal-vetturi kollha li jaħdnu bil-ghajnuna ta' magna jrid ikollhom l-gharfien, il-hila u l-imġiba sabiex:

- jagħrfu l-perikli tat-traffiku u jevalwaw il-gravità tagħhom,
- ikollhom kmand suffiċjenzi tal-vettura tagħhom sabiex ma joħolqux sitwazzjonijiet perikoluži u sabiex jirreagixxu kif xieraq jekk jiġru dawn is-sitwazzjonijiet,
- iħarsu r-regolamenti tat-traffiku fit-toroq, u b'mod partikolari dawk mahsuba sabiex jipprevienu l-inċidenti tat-traffiku u biex iżommu ċ-ċirkolazzjoni tat-traffiku għaddejja,
- jindunaw b'kull hsara teknika fil-vetturi tagħhom, b'mod partikolari dawk li joħolqu perikolu għas-sigurtà, u jirrimedjawhom b'mod xieraq,
- iqis u l-fatturi kollha li jaffettaw l-imġieba fis-sewqan (eż. l-alkohol, l-għeja, vista batuta, eċċ.) sabiex iżommu l-użu shiħ tal-fakultajiet meħtieġa sabiex isuqu fis-sigurtà,
- jghinu jiżguraw is-sigurtà ta' l-utenti kollha tat-toroq, u b'mod partikolari l-iktar batuti u l-iktar esposti billi juru rispett xieraq lejn l-ohrajn.

2. It-Tagħrif

Is-sewwieqa jridu jkunu kapaċi juru għarfien u jifhmu sewwa l-oqsma li ġejjin:

- 2.1. l-importanza li jkunu allerti u ta' l-attitudnijiet lejn l-utenti dawk l-ohra tat-triq;
- 2.2. l-aspetti mekkaniċi li jkollhom effett fuq is-sigurtà fuq it-triq; iridu jkunu kapaċi jagħrfu wkoll l-iktar hsarat komuni, b'mod partikolari fit-tmun, fis-sospensjoni u fis-sistemi tal-brejkjiet, fit-tyres, fid-dwal u fid-direzzjoni ta' l-indikaturi, tar-refletturi, tal-mirja li jagħtu lura, tal-windscreen u l-wipers, tas-sistema ta' l-emissjoni tad-duħħan u taċ-ċintorini tas-sigurtà;
- 2.3. l-iktar prinċipji importanti li jirrigwardaw l-osservanza tad-distanza tas-sigurtà bejn il-vetturi, id-distanza biex jibbrejkjaw u li ma jiskiddjaw f'kondizzjonijiet varji tat-temp u tat-triq;
- 2.4. il-perċezzjoni, il-ġudizzju u t-teħid tad-deċiżjonijiet, speċjalment waqt il-ħin tar-reazzjoni, kif ukoll il-bid-liet fl-imġiba tas-sewqan minhabba l-influwenza ta' l-alkohol, tad-drogi u ta' prodotti mediciinali, ta' l-istat tal-mohħ u ta' l-għeja;
- 2.5. il-fatturi specifici tar-riskji li għandhom x'jaqsmu man-nuqqas ta' l-esperjenza ta' nies oħra li jużaw it-triq u ta' l-aktar kategoriji vulnerabbi ta' l-utenti tat-triq bħalma huma t-tfal, nies mexxin fit-toroq, cik-listi u n-nies li l-mobbilità tagħhom tkun imnaqqsa;
- 2.6. ir-riskji involuti fil-moviment u s-sewqan ta' tipi varji ta' vetturi u tal-firxiet differenti ta' kemm jaraw is-sewwieqa tagħhom;
- 2.7. il-fatturi tar-riskju fis-sewqan li għandhom x'jaqsmu mal-kondizzjonijiet varji fuq it-triq, speċjalment meta jinbidlu minhabba t-temp u l-hin tal-ġurnata jew tal-lej;
- 2.8. il-karatteristiċi ta' tipi varji ta' toroq u tal-ħtiġiet statutorji li għandhom x'jaqsmu magħħom;
- 2.9. it-tagħmir tas-sigurtà tal-vetturi u, b'mod partikolari, l-użu taċ-ċintorini tas-sigurtà u t-tagħmir tas-sigurtà għat-tfal;
- 2.10. ir-regoli li jirrigwardaw l-użu tal-vettura f'relazzjoni ma' l-ambjent (l-użu xieraq tal-mezzi tat-twissija bis-smiġħ, il-konsum moderat tal-karburant, il-limitazzjoni ta' l-emissjoni jiet ta' tniġiġiż, eċċ.).

- 2.11. ir-regolamenti tat-traffiku fuq it-triq, b'mod partikolari rigward is-sinjal i-toroq, inkluži l-marki, il-hsejjes, id-ditta u l-limiti tal-velocità;
- 2.12. ir-regoli li jirrigwardaw id-dokumenti amministrattivi mehtieġa għall-użu tal-vetturi;
- 2.13. ir-regoli ġenerali li jspeċifikaw kif is-sewwieq irid iġib ruhu fil-każ ta' incident (billi jixxhel it-tagħmir tat-twissija u jsejjah għall-ghajjut) u l-miżuri li jista' jiehu sabiex jgħin lill-vittmi ta' incidenti tat-traffiku fejn jinħtieg;
- 2.14. il-fatturi tas-sigurtà li għandhom x'jaqsmu mal-vettura u n-nies ta' go fiha.

3. Il-Hiliet

Ir-regoli ddikjarati hawn taht japplikaw biss sakemm ikunu kompatibbli mal-karatteristiċi tal-vettura.

- 3.1 Is-sewwieqa jridu jkunu kapaċi li jhejju għal sewqan fis-sigurtà billi:
 - 3.1.1. jiċċekjaw il-kondizzjoni tat-tyres, tad-dwal, tar-rifletturi, tat-tmun, tal-brejkijiet, tad-direzzjoni ta' l-indikaturi u tal-mezzi tat-twissija bis-smiġ;
 - 3.1.2. jaġġustaw is-seat kif meħtieġ biex isibu l-pożizzjoni komda;
 - 3.1.3. jaġġustaw il-mirja li jagħtu għal wara u č-ċintorini tas-sigurtà;
 - 3.1.4. jiċċekkjaw li l-bibien huma magħluqa.
- 3.2. Is-sewwieqa jridu jkunu kapaċi jużaw il-kontrolli tal-vettura, jiġifieri:
 - it-tmun,
 - l-aċċelleratur,
 - il-clutch,
 - il-gerijiet,
 - il-brejk ta' l-id u l-brejk tas-sieq, skond il-kondizzjonijiet li ġejjin:
 - 3.2.1. iqabbdu l-magna u jitilqu bil-hlewwa (għat-telgha u għan-niżla kif ukoll għall-wita);
 - 3.2.2. jaċċelleraw għal velocità xierqa filwaqt li jżommu rottu dritt, inkluż waqt il-bdil tal-gerijiet;
 - 3.2.3. jaġġustaw il-velocità sabiex iduru fuq ix-xellug jew fuq il-lemin f'toroq li jingħaqdu ma' toroq ohra, possibilment fi spazji ristretti, filwaqt li jżommu l-kontroll tal-vettura;
 - 3.2.4. jirriversjaw flinjal dritt u jirriversjaw fuq il-lemin jew fuq ix-xellug f'kantuniera filwaqt li jżommu fil-linjal korretta tat-traffiku;
 - 3.2.5. idawru l-vettura hekk li tiġi thares fid-direzzjoni opposta, billi jużaw il-gerijiet 'il quddiem u bir-rivers;
 - 3.2.6. jibbrejkjaw bl-eż-żarru fil-waqfien, jekk ikun hemm il-ħtieġa billi jagħmlu waqfa ta' l-emerġenza;
 - 3.2.7. jipparkjaw il-vettura u jħallu spazju għall-parkegg (parallel, oblikwu jew kartabun) kemm 'il quddiem kif ukoll bir-rivers, fil-wita, għażiex għall-niżla.
- 3.3. Skond il-kondizzjonijiet iddiċċekjarati fit-3.2 is-sewwieqa jridu jkunu kapaċi jużaw il-kontrolli sekondarji tal-vettura: il-windscreen wipers, il-windscreen washers, id-demister u l-kondizzjonament ta' l-arja, id-dwal, eċċ.

4. L-Imgħiba

- 4.1. Is-sewwieqa jridu jkunu kapaċi jagħmlu l-manuvri kollha tas-soltu b'sigurtà shiħa f'sitwazzjonijiet normali tat-traffiku, billi jieħdu l-prekawzjonijiet kollha meħtieġa:
 - 4.1.1. josservaw (inkluż l-użu tal-mirja li jagħtu għal wara) l-allinjament tat-triq, il-marki, is-sinjal u r-riskji potenzjali u attwali;
 - 4.1.2. jikkomunikaw ma' utenti ohra fuq it-triq bil-mezzi awtorizzati;

- 4.1.3. jirreagħixxu kif jixraq f'sitwazzjonijiet ta' riskji attwali;
- 4.1.4. iħarsu r-regolamenti tat-traffiku tat-triq u l-ordnijiet tal-pulizija, tal-gwardjani tat-traffiku, eċċ;;
- 4.1.5. juru rispett lejn utenti oħra tat-triq.
- 4.2. Is-sewwieqa jrid ikollhom ukoll il-hiliet meħtieġa, f'sitwazzjonijiet tat-traffiku, sabiex b'sigurta:

 - 4.2.1. jiċċaqlu minn mal-bankina u/jew minn post tal-parkeġġ;
 - 4.2.2. isuqu bil-vettura fil-pożizzjoni korretta fit-triq, billi jaġġustaw il-veloċità skond il-kondizzjonijiet tat-traffiku u l-linja tat-triq;
 - 4.2.3. iżommu d-distanza korretta bejn il-vetturi;
 - 4.2.4. jibdlu l-kuriduri tat-triq;
 - 4.2.5. jgħaddu vetturi pparkjati jew wieqfa u l-ostakli;
 - 4.2.6. jgħaddu l-vetturi ġejjin mill-faċċata, inkluż fi spazji dojq;
 - 4.2.7. jaqilgħu u jaqbżu f'sitwazzjonijiet varji;
 - 4.2.8. joqorbu lejn u jaqsmu l-linji tal-ferrovija li jaqsmu t-triq;
 - 4.2.9. joqorbu lejn u jaqsmu t-toroq li jagħtu għal toroq oħra jew ihallu l-kareġġjata;
 - 4.2.10. iduru fuq il-lemin u fuq ix-xellug f'toroq li jagħtu għal toroq oħra jew ihallu l-kareġġjata;
 - 4.2.11. jieħdu l-prekawzjonijiet meħtieġa fl-inżul mill-vettura.

5. Il-Ħtiġiet specifici ghall-Kategoriji tas-sewqan A, B, C, D, B + E, C+ E u D + E

5.1. Il-Kategorija A:

Is-sewwieqa tal-kategorija A jridu jkunu jafu kif:

- 5.1.1. jaġġustaw l-elmu tal-protezzjoni u jiċċekkjaw il-mezzi l-oħra tas-sigurtà fuq il-vettura;
- 5.1.2. iniżżlu l-mutur minn fuq il-waqqafa tiegħu u jċaqlqu, mingħajr l-ghajnuna ta' magna, billi jimxu mal-vettura;
- 5.1.3. jipparkjaw il-mutur fuq il-waqqafa tiegħu;
- 5.1.4. jagħmlu dawra U;
- 5.1.5. iżommu l-vettura bbilanċjata b'veloċitajiet differenti, inkluži veloċitajiet baxxi, u f'sitwazzjonijiet differenti tas-sewqan, ukoll filwaqt li jgorru passiġġier;
- 5.1.6. imilu fuq il-ġenb sabiex iduru.

5.2. Il-Kategoriji C, D, C+ E u D + E:

Is-sewwieqa tal-vetturi f'dawn il-kategoriji jridu wkoll juru għerf u għarfien sod ta' l-oqsma ddikjarati hawn taħt:

- 5.2.1. it-tfixkil fil-firxa tal-vista tas-sewwieq u ta' utenti oħra kkawżati mill-karatteristiċi tal-vetturi tagħhom;
- 5.2.2. l-effett tar-riħ fuq ir-rottu tal-vettura;
- 5.2.3. ir-regoli dwar il-piż u l-qisien tal-vetturi;
- 5.2.4. ir-regoli dwar is-sighat tas-sewqan, il-perjodi taż-żmien tal-mistrieh u l-użu tat-takografu;
- 5.2.5. l-elementi tas-sistemi tal-brejkijiet u tar-regolaturi tal-veloċità;

5.2.6. il-prekawzjonijiet li jridu jittieħdu meta jaqilgħu/jaqbżu vetturi oħra minħabba l-perikolu tar-raxx jew tat-tajn;

5.2.7. jaqraw mappa tat-triq.

Iridu jkunu wkoll kapaċi li:

5.2.8. jiċċekkjaw is-sistemi tal-brejkijiet u tat-tmun li jaħdmu bil-ghajjnuna ta' magna;

5.2.9. jużaw sistemi varji ta' brejkijiet;

5.2.10. jużaw sistemi ta' tnaqqis ieħor tal-velocità ghajr il-brejkijiet;

5.2.11. jaġġustaw ir-rotta meta jduru sabiex ihallu spazju għat-tul tal-vettura u dak li jisporgi minnha.

5.3. *Il-Kategoriji B, B + E, C, C+ E, D + E:*

Is-sewwieqa tal-vetturi f'dawn il-Kategoriji jridu:

5.3.1. ikunu jafu l-fatturi tas-sigurtà li għandhom x'jaqsmu mat-tagħbija tal-vettura.

5.4. *Il-Kategoriji B + E, C+ E, D + E:*

Is-sewwieqa tal-vetturi f'dawn il-Kategoriji jridu jkunu kapaċi li:

5.4.1. jgħaqqu u jħollu t-trailer jew is-semi-trailer mat-tractor jew minnha.

5.5. *Il-Kategorija D:*

Is-sewwieqa tal-vetturi f'din il-Kategoriji jridu juru għarfien dwar:

5.5.1. ir-regoli li jirrigwrdaw il-persuni li jgorru;

5.5.2. kif għandhom iġib ruħhom fil-kaž ta' inċident;

5.5.3. iridu wkoll ikunu kapaċi jieħdu miżuri speċjali tas-sigurtà għall-vettura.

6. L-Użu tal-vettura

Is-sewwieqa jridu jkunu kapaċi jsuqu l-vetturi tagħhom fuq tipi varji ta' toroq, kemm fżoni urbani kif ukoll fit-toroq għall-beraħ, f'kondizzjonijiet varji (tat-temp, tad-dawl, ta' densità tat-traffiku, eċċ.).

II. IL-HTIĞIET MINIMI GHAT-TESTIJIET TAS-SEWQAN

L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri kollha meħtieġa sabiex jiżguraw illi l-applikanti għal-liċenzji tas-sewqan jippossejedu l-gherf u l-hiliet u juru l-imġiba meħtieġa sabiex isuqu vettura. It-test imdaħħal għal dan l-effett irid ikun magħmul minn:

- test tat-teorija,
- test tal-hiliet u l-imġiba.

Il-kondizzjonijiet li fihom għandu jiġi kondott it-test huma ddikjarati hawn taht.

7. It-Test tat-teorija

7.1. L-għamla

L-għamla magħżula għandha tkun hekk illi tiżgura illi l-applikant għandu l-gharfien meħtieġ tas-suġġetti mniżżeja fil-lista fil-paragrafi 2 u 5 ta' dan l-Anness.

Kull aplikant għal liċenzja f'kategorija u li digħi għandu l-liċenzja f'kategorija differenti jista' jiġi eżentat mid-dispożizzjonijiet komuni tal-punt 7 ta' dan l-Anness.

7.2. *Il-kontenut tat-test li jirrigwarda l-kategoriji kollha tal-vetturi*

Il-punti mniżžla fil-lista ta' hawn taħt jirreferu għall-paragrafu 2 ta' dan l-Anness.

7.2.1. Il-mistoqsijiet iridu jiġu mistoqsija fuq kull wieħed mill-punti mniżżla fil-lista ta' hawn taħt, bil-kontenut tal-mistoqsijiet jiġi mholl fid-diskrezzjoni ta' kull Stat Membru.

7.2.1.1. Ir-regolazzjoni tat-traffiku fuq it-Triq

il-punt 2.11.

7.2.1.2. Is-sewwieq

il-punti 2.1 u 2.4.

7.2.1.3. It-triq

il-punti 2.3, 2.7 u 2.8.

7.2.1.4. L-utenti l-oħra tat-triq

il-punti 2.5 u 2.6.

7.2.1.5. Ir-regoli u r-regolazzjonijiet ġenerali u r-regolamenti u materji oħra

il-punti 2.12, 2.13 u 2.14.

7.2.2. It-test ipprovdut fil-paragrafu 7.2.1 għandu jiġi s-supplimentat bi spezzjon mingħajr għażla minn qabel fuq wieħed mill-punti li ġejjin: 2.2, 2.9 u 2.10. jikkonċernaw il-vettura.

7.3. *Id-dispozizzjonijiet specifċi li jirrigwardaw il-Kategoriji C, D, C + E u D + E:*

It-test ipprovdut fil-paragrafu 7.2 għandu jiġi s-supplimentat fil-każ ta' l-applikanti għal-liċenzji fil-Kategoriji C, D, C + E u D + E:

7.3.1. bi spezzjoni obbligatorja dwar il-punti li ġejjin skond il-paragrafu 5 ta' dan l-Anness.

7.3.1.1. Il-kategoriji C, D, C + E u D + E

Il-punti 5.2.3. (ghajr għas-C1, is-C1 +E, id-D1 u d-D1 +E), 5.2.4 (ghajr għall-użu tat-takografu, li hu ttrattat fil-punt 9.3.1) and 5.2.5 (ghajr għas-C1, is-C1 +E, id-D1 u d-D1 +E),

7.3.1.2. Il-kategorija D

Il-punti 5.5.1 u 5.5.2,

7.3.2. permezz ta' spezzjoni mingħajr għażla minn qabel fuq wieħed mill-punti li ġejjin: 5.2.1, 5.2.2 u 5.2.6.

8. **It-Testijiet tal-hiliet u l-imġiba**

8.1. *Il-vettura u t-tagħmir tagħha*

8.1.1. Is-sewqan ta' vettura bit-trasmissjoni manwali għandha tkun bla ħsara li tghaddi minn test tal-hiliet u l-imġiba meħud fuq vettura bit-trasmissjoni manwali.

Jekk applikant joqghod għat-test tal-hiliet u l-imġiba fuq vettura bit-trasmissjoni awtomatika dan għandu jiġi reregistrat fuq il-liċenzja mahruġa fuq il-baži ta' dan it-test. Il-liċenzji b'din l-indikazzjoni għandhom jintużaw biss għas-sewqan tal-vetturi li jkollhom trasmissjoni awtomatika.

“Vettura bi trasmissjoni awtomatika” tfisser vettura li fiha l-proporzjon tal-għadha bejn il-magna u r-roti jista’ jinbidel biss permezz ta’ l-aċċelleratur jew il-brejkijiet.

- 8.1.2. Il-vetturi użati fit-testijiet tal-hila u l-imġiba għandhom jikkonformaw mal-kriterji minimi mogħtija hawn taħt. L-Istati Membri jistgħu jagħmlu dispożizzjoni għal kriterji iktar stringenti jew iżidu ohrajn.

Il-Kategorija A:

- l-aċċess progressiv (l-ewwel klawsola ta' l-ewwel inciż ta' l-Artikolu 6 (1)(b); muturi li ma jkollhomx karozzella tal-ġenb b'kapaċità kubika ta' aktar minn 120 cm³, kapaċi għal veloċità ta' mill-inqas 100 km/h;
- l-aċċess dirett (it-tieni klawsola ta' l-ewwel inciż ta' l-Artikolu 6 (1)(b); muturi li ma jkollhomx karozzella tal-ġeb b'magna li jkollha qawwa ta' mill-inqas 35 kW;

Il-Kategorija B:

vetturi b'erba' roti tal-Kategorija B li kapaċi jilhqu veloċità ta' mill-inqas 100 km/h;

Il-Kategorija B+E:

it-tagħqid, magħmul minn vettura tat-test tal-Kategorija B ma' trailer b'piż massimu awtorizzat ta' mill-inqas 1 000 kilogramma, li kapaċi jilhqu veloċità ta' 100 km/h, li ma jidħlux fil-Kategorija B;

Il-Kategorija C:

vetturi tal-Kategorija C li jkollhom piż massimu awtorizzat ta' mill-inqas 10 000 kilogramma u tul ta' mill-inqas 7 metri, kapaċi jilhqu veloċità ta' mill-inqas 80 km/h;

Il-Kategorija C+E

jew vetturi artikolati b'piż massimu awtorizzat ta' mill-inqas 18 000 kg u tul ta' mill-inqas 12-il metru, kapaċi jilhqu veloċità ta' mill-inqas 80 km/h; jew it-tagħqid, magħmul minn vettura tat-test tal-Kategorija C ma' trailer ta' mill-inqas 4 metri għoli, b'piż massimu awtorizzat ta' mill-inqas 18 000 kilogramma u tul ta' mill-inqas 12-il metru, kapaċi jilhqu veloċità ta' mill-inqas 80 km/h;

Il-Kategorija D:

vetturi tal-kategorija D ta'mhux inqas minn 9 metri tul u kapaċi jilhqu veloċità ta' mill-inqas 80 km/h;

Il-Kategorija D+E:

it-tagħqid magħmul minn vettura tat-test tal-Kategorija D ma' trailer b'piż massimu awtorizzat ta' mill-inqas 1 250 kilogramma u kapaċi jilhqu veloċità ta' mill-inqas 80 km/h.

Is-Subkategoriji mhux obbligatorji

Is-Subkategorija A1:

mutur mingħajr karozzella tal-ġenb b'kapaċità kubika ta' mill-inqas 75 cm³;

Is-Subkategorija B1:

triċikli jew kwadriċikli li jaħdmu bil-ghajjnuna ta' mutur li kapaċi jilhqu veloċità ta' mill-inqas 60 km/s;

Is-Subkategorija C1:

vetturi tas-subkategorija C li jkollhom piż massimu awtorizzat ta' mill-inqas 4 000 kilogramma u kapaċi jilhqu veloċità ta' mill-inqas 80 km/h;

Is-Subkategorija C1 + E:

it-tagħqid magħmul minn vettura tat-test tal-kategorija C1 ma' trailer b'piż massimu awtorizzat ta' mill-inqas 2 000 kilogramma, tul ta' mill-inqas 8 metri u kapaċi jilhqu veloċità ta' mill-inqas 80 km/h;

Is-Subkategorija D1:

vetturi tas-subkategorija D1 li kapaċi jilhqu veloċità ta' mill-inqas 80 km/h;

Is-subkategorija D1 +E:

it-tagħqid magħmul minn vettura tat-test tal-kategorija D1 ma' trailer b'piż massimu awtorizzat ta' mill-inqas 1 250 kilogramma u kapaċi jilhqu veloċità ta' mill-inqas 80 km/h.

8.2. Il-Hiliet u l-imġiba li jridu jiġu ttestjati

Ir-regoli ddikjarati hawn taħt jaapplikaw biss fejn huma kompatibbli mal-karatteristiċi tal-vettura.

8.2.1. It-Thejjija tal-vettura

L-applikanti jridu juru illi huma kapaċi jheju sabiex isuqu fis-sigurtà billi jissodisfaw il-htiġiet li ġejjin (ir-referenzi huma ghall-paragrafu 3.1 ta' dan l-Anness). il-punti 3.1.2, 3.1.3 (il-punt dwar iċ-ċintorini tas-sigurtà jaapplika biss jekk il-liġi tehtieġ li jintlibsu) u 3.1.4.

8.2.2. Il-Kontroll tekniku tal-vettura

L-applikanti jridu juru illi huma kapaċi jużaw il-kontrolli tal-vettura billi jwettqu b'mod sodisfaċenti l-manuvri li ġejjin (ir-referenzi huma ghall-paragrafu 3.2 ta' dan l-Anness):

Il-punti 3.2.1 (iqabdu l-magna fil-wita u, fejn jista' jkun, għat-telgħa), 3.2.2, 3.2.3 u 3.2.6 (għajr għall-waqfien ta' emerġenza, li hu trattat fil-punt 10.1.1).

Għandha tiġi ttestjata għażla tal-manuvri riferiti fil-puntiA 3.2.4, 3.2.5 u 3.2.7 (mill-inqas żewġ manuvri għat-tliet punti, inkluż wahda bil-għad-dar). Il-manuvri specifikati fil-punt 3.2.5 jeħtieġu jiġu ttestjati ghall-kategoriji tal-vetturi C, D, B+E, C+E u D+E. L-applikanti għal licenzja f'dawn il-kategoriji jrid jirriversja ma' dawra, li l-linja tagħha għandha tithalla fid-diskrezzjoni ta' l-Istati Membri.

8.2.3. L-Imġiba fit-traffiku

L-applikanti jridu jwettqu l-manuvri kollha li ġejjin riferiti fil-paragrafu 4 ta' dan l-Anness f'sitwazzjoni-jiet normali tat-traffiku, b'sigurtà shiha u billi jieħdu l-prekawzjonijiet kollha meħtieġa: il-punti 4.1.1, 4.1.2, 4.1.3, 4.1.4, 4.1.5, 4.2.1, 4.2.2, 4.2.3, 4.2.4, 4.2.5, 4.2.9 u 4.2.10 flimkien mal-manuvri msemmija fil-punti 4.2.6, 4.2.7 u 4.2.8 jekk tingħata l-opportunità.

8.3. Id-dispożizzjonijiet specifici li jirrigwardaw il-Kategoriji A, C, D, C + E u D + E

B'żieda mal-manuvri msemmija hawn fuq, l-applikanti għal-licenzji tal-Kategorija A, D, C+E u D+E jridu jwettqu l-manuvri li ġejjin (ir-referenzi huma ghall-paragrafu 5 ta' dan l-Anness):

8.3.1. Il-Kategorija A:

Il-punti 5.1.2 (it-tnejħħija tal-mutur minn fuq il-waqqafa u possibilment iċ-ċaqliq tieghu, mingħajr il-ghaj-nuna ta' magna, bil-mixi miegħu), 5.1.3 u 5.1.6. Jekk il-liġi tirrikjedi li jintlibes elmu tal-protezzjoni, l-aġġustament ta' l-elmu għandu jiġi cċekkja. Għandha tiġi ttestjata għażla tal-kontrolli mniżżla fil-lista msemmija fil-punt 5.1.1. L-abbiltà li jinżamm il-bilanc (il-punt 5.1.5) trid tiġi ttestjat b'veloċitajiet differenti, inklużi veloċitajiet baxxi, u f'sitwazzjonijiet tas-sewqan differenti, ghajr il-ġarr ta' passiġġieri, li hu trattat fil-punt 9.1.2.1.

8.3.2. Il-Kategoriji C, D, C + E u D + E:

Il-punti 5.2.8, 5.2.9 (ghajr għas-C1 u d-D1), 5.2.10 (ghajr għas-C1 u d-D1) u 5.2.11 (ghajr għas-C1 u d-D1).

8.3.3. Il-Kategorija D:

Il-punt 5.5.3.

9. It-Test tat-teorija jew it-test tal-ħiliet u l-imġiba

9.1. Il-ħiliet u l-imġiba ta' l-applikant fl-oqsma mniżżla fil-lista hawn taħt iridu jiġu ttestjati jew fit-test tat-teorija jew fit-test tal-ħiliet u l-imġiba, fid-diskrezzjoni ta' l-Istati Membri.

9.1.1. Il-Kategoriji kollha

9.1.1.1. L-ispezzjonijiet mingħajr hażla minn qabel dwar il-kondizzjoni tat-tyres, tad-dwal, tar-rifletturi, tat-tmun, tal-brejkjiet, tad-direzzjoni ta' l-indikaturi u tal-meżz tat-twissija bis-smigh.

- 9.1.1.2. Il-prekawzjonijiet meħtieġa fl-inżul mill-vettura;
- 9.1.2. Il-Kategorija A
- 9.1.2.1 Iż-żamma tal-bilanċ waqt il-garr ta' passiġġier;
- 9.1.3. Il-Kategoriji C, D, C + E u D + E:
- 9.1.3.1 L-użu tat-takografu;
- 9.1.4. Il-Kategorija C + E:
- 9.1.4.1 It-tagħqid u l-hall ta' trailer jew semi-trailer mat-tractor jew minn magħha;
- 9.1.4.2 Il-fatturi tas-sigurtà li għandhom x'jaqsmu mat-tagħbija tal-vettura.

10. It-Test mhux obbligatorju tal-ħiliet u l-imġiba

L-aspetti tal-ħiliet u ta' l-imġiba ta' l-applikant imniżżla fil-lista ta' hawn taht tista' wkoll tiġi ttestjat waqt it-test tal-ħiliet u l-imġiba.

- 10.1. Il-Kategoriji kollha:
- 10.1.1. Il-waqfa ta' l-emergenza.
- 10.2. Il-Kategorija A:
- 10.2.1. Id-dawra U.
- 10.3. Il-qari tal-mappa tat-toroq tista' tiġi ttestjata jew fit-test tat-teorija jew fit-test tal-ħiliet u ta' l-imġiba (ghajr fil-każ tas-C1, is-C1 + E, id-D1 u d-D1 + E).

11. Il-Għoti tal-marki għat-test tal-ħiliet u l-imġiba

Għal kull wahda mis-sitwazzjonijiet tas-sewqan imsemmija hawn fuq, l-evalwazzjoni trid tirrifletti l-grad tal-faċilità li biha l-applikant jippanuvra l-vettura u l-kontrolli tagħha u l-kapaċċità tiegħu li jsuq fit-traffiku b'sigurtà shiha. L-eżaminatur irid iħossu fis-sigurtà matul it-test kollu. L-iżbalji fis-sewqan jew kon-dotta perikoluża li minnufiż jipperikolaw is-sigurtà tal-vettura tat-test, il-passiġġieri tagħha jew utenti ohra tat-triq għandhom jiġu ppenalizzati bin-nuqqas ta' suċċess mit-test, sewwa jekk l-eżaminatur jew il-persuna li tkun takkumpanjaha jkollhom jintervjieni u sewwa jekk le. Madankollu, l-eżaminatur għandu jkun liberu li jiddeċiedi jekk it-test tal-ħiliet u l-imġieba għandux ikun jiġi għat-ħalli tħalli.

L-eżaminaturi tas-sewqan iridu jiġu mharrġa sabiex jevalwaw korrettement l-abbiltà tal-kandidati li jsuqu b'sigurtà. Ix-xogħol ta' l-eżaminaturi tas-sewqan irid iħġi immonitorjet u ssorveljet, minn korp awtorizat mill-Istat Membru, sabiex jiżgura l-applikazzjoni korretta u konsistenti ta' l-istima ta' l-iżbalji skond l-istandards stabiliti f'dan l-Anness.

12. It-Tul taż-żmien tat-test

It-tul tat-test u d-distanza vvjaġġata jridu jkunu bizzżejjed sabiex jiġi evalwati l-ħiliet u l-imġiba stabbiliti fil-paragrafi 8 u 9. Fl-ebda ċirkustanzi ma għandu l-hin allokat għas-servi fuq it-triq ikun ta' inqas minn 25 minuta għall-Kategoriji A, B u B+E u ta' 45 minuta għall-Kategoriji l-ohra.

13. Il-Post tat-test

Il-parti tat-test li tevalwa l-kontroll tekniku ta' l-applikant fuq il-vettura tista' ssir f'post speċjali tat-testi-jiet. Kull fejn ikun possibbli, il-parti tat-test li tevalwa l-imġiba fit-traffiku għandha issir f'toroq 'il barra miż-żoni mibnija, mill-expressways u mill-motorways, kif ukoll f'toroq urbani li jridu jirrappreżentaw it-tipi varji tad-diffikultajiet li x'aktarx jiltaqgħu magħhom is-sewwieqa. Huwa mixtieq ukoll illi t-test isir f-kon-dizzjonijiet varji ta' densità tat-traffiku.

- 14. Il-vetturi użati għat-test tal-ħiliet u l-imġiba li jkunu daħlu fis-servi qabel il-31 ta' Lulju 1991 jistgħu jintużaw wara din id-data biss għall-perjodu taż-żmien li ma jaqbiżx it-tliet snin jekk ma jilhqux il-kriterji stabiliti għal dawn il-vetturi fil-punt 8.1.2 ta' dan l-Anness.

L-ANNESS III**L-ISTANDARDS MINIMI TAS-SAHHA MENTALI U FIŽIKA SABIEX TINSAQ VETTURA LI TAHDDEM BIL-GHAJNUNA TA' MAGNA****DEFINIZZJONIJIET**

1. Ghall-iskop ta' dan l-Anness, is-sewwieqa huma kklassifikati f'żewġ gruppi:
 - 1.1. *Il-Grupp 1:*
is-sewwieqa tal-vetturi tal-kategoriji A, B u B+E u tas-subkategoriji A1 u B1;
 - 1.2. *Il-Grupp 2:*
is-sewwieqa tal-vetturi tal-kategoriji C, C+E, D, D+E u tas-subkategoriji C1, C1 +E, D1 u D1 +E.
- 1.3. Il-legislazzjoni nazzjonali tista' tipprovdi d-dispozizzjonijiet iddikjarati f'dan l-Anness għas-sewieda tal-Grupp 2 li jaapplikaw għas-sewwieqa tal-vetturi tal-kategorija B li jużaw il-licenzja tas-sewqan tagħhom għal skopijiet professionali (it-taxis, l-ambulanzi, eċċ.).
2. Bl-istess mod, l-applikanti ghall-ewwel liċenzja tas-sewqan jew għat-tiġidid ta' l-licenzja tas-sewqan huma kklassifikati fil-grupp li għaliex jappartienu ġaladárba tkun inħarġet jew iggeddet il-licenzja.

L-EŻAMMIJET MEDICI

3. *Il-Grupp 1:*
l-applikanti għandhom ikunu meħtiega li joqogħdu għal eżami mediku jekk jidher, meta jkunu qeqħdin jin-temmu l-formalitajiet meħtiega jew waqt it-testijiet li jkollhom joqogħdu għalihom qabel ma jiksbu l-licenzja tas-sewqan, illi għandhom wahda jew aktar mid-dizabbiltajiet medici msemmjia f'dan l-Anness.
4. *Il-Grupp 2:*
l-applikanti għandhom joqogħdu għal eżami mediku qabel ma tinhargħilhom għall-ewwel darba l-licenzja tas-sewqan u wara dan is-sewwieqa jridu joqogħdu għal eżamijiet perjodiċi kif jistgħu jiġi preskritti fil-leġislazzjoni nazzjonali.
5. L-istands stabbliti mill-Istati Membri għall-ħruġ u sussegwentement it-tiġidid tal-licenzji tas-sewqan jistgħu jkunu iktar stretti minn dawk stabbiliti f'dan l-Anness.

IL-VISTA

6. L-applikanti kollha għal liċenzja tas-sewqan għandhom jghaddu minn investigazzjoni xierqa biex jiġi żgurat illi għandhom vista cara biżżejjed sabiex isuqu l-vetturi. Fejn ikun hemm ragħuni ta' dubju jekk il-vista ta' l-applikant hix adegwata, dan għandu jiġi eżaminat mill-awtorità medika kompetenti. F'dan l-eżami għandha tingħata attenzjoni b'mod partikolari għal dan li ġej: l-akutezza tal-vista, il-firxa tal-vista, il-vista fiż-żerniq u fl-ghabex u l-mard progressiv ta' l-ghajnejn.

Għall-ghan ta' dan l-Anness, il-lentijiet intra-okulari ma għandhomx jitqiesa bhala lentijiet korrettivi.

Il-Grupp 1:

- 6.1. L-applikanti għal liċenzja tas-sewqan jew għat-tiġidid ta' din il-licenzja għandu jkollhom akutezza fil-vista binokulari, bil-lentijiet korrettivi jekk meħtiega, ta' mill-inqas 0,5 meta jintużaw iż-żewġ ghajnejn flimkien. Ma għandhomx jinħarġu jew jiġeddu liċenzji tas-sewqan jekk, waqt l-eżami mediku, jidher li l-vista orizzontali hija ta' inqas minn 120°, għajnej fil-kazijiet eċċeżzjonali ġġustifikati kif xieraq mill-opinjoni medika favorevoli u test prattiku pożittiv, jew li l-persuna interessa ssofri minn kull kondizzjoni oħra ta' l-ghajnejn li tikkompretti s-sewqan fis-sigurtà. Meta tinstab jew tigi ddikjarata marda progressiva ta' l-ghajnejn, jistgħu jinħarġu jew jiġeddu l-licenzji tas-sewqan lill-applikant bla hsara li joqgħod għal eżamijiet regolari mill-awtorità medika kompetenti.

- 6.2. L-applikanti għal liċenzja tas-sewqan, jew sabiex iġeddu din il-liċenzja, li jkollhom telf funzjonali totali tal-vista f'għajnej wahda jew li jużaw ghajnej wahda biss (eż-żil-każ tad-diplopja) irid ikollhom akutezza tal-vista ta' mill-inqas 0,6, bil-lentijiet korrettivi jekk meħtieġa. L-awtorità medika kompetenti trid tiċċertifika illi din il-kondizzjoni fil-vista monokulari kienet ilha teżisti biżżejjed hekk li tippermetti l-addattament u li l-firxa tal-vista f'din l-ghajnej hija normali.

Il-Grupp 2:

- 6.3. L-applikanti għal liċenzja tas-sewqan jew sabiex iġeddu din il-liċenzja jrid ikollhom akutezza tal-vista, bil-lentijiet korrettivi jekk meħtieġa, ta' mill-inqas 0,8 fl-ahjar ghajnej u ta' l-inqas 0,5 fl-aghjar ghajnej. Jekk jintużaw il-lentijiet korrettivi sabiex tinkiseb il-vista b'valuri ta' 0,8 u 0,5, l-akutezza mhux korretta f'kull ghajnej trid tilhaq iż-0,05, jew inkella l-akutezza minima (taż-0,8 u taż-0,5) trid tinkiseb jew bil-korrezżjoni permezz ta' nuċċali b'qawwa ta' mhux aktar minn +/- erba' dijopteri jew bil-ghajnejna tal-lentijiet tal-kuntatt (bil-vista mhux korretta = 0,05). Il-korrezżjoni trid tkun ittollerata sewwa. Ma għandhomx jinhargu liċenzji tas-sewqan jew jiġgeddu għall-applikazzjonijiet jew lis-sewwieqa mingħajr firxa normali tal-vista binokulari jew li jibatu mid-diplopja.

IS-SMIGH

7. Il-liċenzji tas-sewqan jistgħu jinhargu jew jiġgeddu lill-applikanti jew lis-sewwieqa fil-Grupp 2 skond l-opinjoni ta' l-awtoritajiet mediċi kompetenti; fl-eżamijiet mediċi jrid jitqies b'mod partikolari il-għan għall-kumpens.

IN-NIES B'DIŻABBILTÀ LOKOMOTRIKA

8. Ma għandhomx jinhargu jew jiġgeddu liċenzji tas-sewqan lill-applikanti jew lis-sewwieqa li jsorfu minn ilmenti jew anormalitajiet tas-sistemi lokomotriċi li jagħmluha perikoluża għalihom li jsuqu vettura.

Il-Grupp 1:

- 8.1. Il-liċenzji tas-sewqan bla hsara għal ġerti restrizzjonijiet, jekk ikun hemm il-htieġa, jistgħu jinhargu lill-applikanti jew lis-sewwieqa b'diżabbiltà fizika wara l-ghoti ta' opinjoni mill-awtorità medika kompetenti. Din l-opinjoni trid tkun imsejsa fuq evalwazzjoni medika ta' l-ilment jew l-anormalità fil-kwistjoni u, fejn ikun hemm il-htieġa, b'test prattiku. Trid tiġi indikata wkoll liema tip ta' modifika hi meħtieġa għall-vettura u jekk is-sewwieq għandux bżonn ikollu mezz ortopediku, safejn u sakemm it-test tal-hiliet u l-imġiba juri illi dan il-mezz tas-sewqan ma jkunx perikoluż.
- 8.2. Il-liċenzji tas-sewqan jistgħu jinhargu jew jiġgeddu lil kull applikant li jsorfi minn ilment progressiv bil-kondizzjoni illi l-persuna b'diżabbiltà tiġi eżaminata b'mod regolari sabiex jiġi cċekk-jat li għadha kapaċi ssuq f'sigurtà shiha.

Meta d-diżabbiltà tkun statika, il-liċenzji tas-sewqan jistgħu jinhargu jew jiġgeddu mingħajr ma l-applikant jiġi ssoġġettat għal eżami mediku regolari.

Il-Grupp 2:

- 8.3. L-awtorità medika kompetenti għandha tqis kif jixraq ir-riskji u l-perikoli addizzjonali involuti fis-sewqan tal-vetturi koperti bid-definizzjoni għal dan il-grupp.

IL-MARD KARDJOVASKOLARI

9. Kull marda li kapaċi tesponi lil applikant għall-ewwel liċenzja tas-sewqan jew lil sewwieq li jaapplika għal tiġidid għal attakk għall-gharrida fis-sistema kardjovaskolari hekk illi jkun hemm indeboliment fil-funzjonijiet tal-mohħi tikkostitwixxi periklu għas-sigurta fuq it-triq.

Il-Grupp 1:

- 9.1. Ma jistgħux jinhargu jew jiġgeddu liċenzji tas-sewqan lill-applikanti jew lis-sewwieqa li għandhom arritmija serja.

- 9.2. Jistgħu jinħarġu jew jiġgeddu liċenzji tas-sewqan lill-applikanti jew lis-sewwieqa li għandhom *pacemaker* bla hsara ghall-opinjoni medika awtorizzata u spezzjonijiet medici regolari.
- 9.3. Il-kwistjoni dwar jekk għandhiex tinhareg jew tiġġedded il-liċenzja lill-applikanti jew lill-persuni li jsorfu minn pressjoni mhux normali tad-demm fl-arterji għandha tīgi stmata b'referenza għar-riżultati l-oħra ta' l-eżami, il-komplikazzjonijiet assoċjati u l-perikolu li jistgħu jikkostitwixxu għas-sigurta fuq it-triq.
- 9.4. Generalment, ma għandhiex tinhareg jew tiġġedded liċenzja tas-sewqan lill-applikanti jew lis-sewwieqa li jsorfu minn anġina waqt li jkunu jistriehu jew emozzjonati. Il-hruġ jew it-tidid ta' l-liċenzja tas-sewqan lil kull applikant jew sewwieq li jkun għadda minn infart mijokardjali għandha tkun bla hsara għal opinjoni medika awtorizzata u, jekk meħtieg, spezzjonijiet medici regolari.

Il-Grupp 2:

- 9.5. L-awtorità medika kompetenti għandha tqis kif jixraq ir-riskji u l-perikoli addizzjonali involuti fis-sewqan tal-vetturi koperti bid-definizzjoni għal dan il-grupp.

ID-DIJABETE MELLITUS

10. Jistgħu jinħarġu jew jiġgeddu liċenzji tas-sewqan lil applikanti jew sewwieqa li jbatu mid-dijabete *mellitus*, bla hsara ghall-opinjoni medika awtorizzata u spezzjonijiet medici regolari addattati għal kull kaž.

Il-Grupp 2:

- 10.1. F'każijiet eċċeżzjonali hafna biss jistgħu jinħarġu jew jiġgeddu liċenzji tas-sewqan lil applikanti jew sewwieqa f'dan il-grupp li jbatu mid-dijabete (*diabetes mellitus*) u li jeħtiegu l-kura ta' l-insulina, u mbagħad huwa f'dan il-kaž fejn ikun iġġustifikat skond l-opinjoni medika awtorizzata u bi spezzjonijiet medici regolari biss.

IL-MARD NEVROLOĢIKU

11. Ma għandhomx jinħarġu jew jiġgeddu liċenzji tas-sewqan lill-applikanti jew lis-sewwieqa li jbatu minn mard serju nevroloġiku, ghajr jekk l-applikazzjoni tkun appoġġjata mill-opinjoni medika awtorizzata.

Id-disturbi nevroloġiči assocjati ma' mard jew interventi kirurgici li jaffettaw is-sistema nervuża centrali jew periferali, li jwasslu għal defiċjenzi sensorji jew motorili u li jaffettaw il-bilanċ u l-koordinazzjoni, iridu jitqiesu kif jixraq fejn ikollhom x'jaqsmu ma' l-effetti funzjonali tagħhom u r-riskji tal-progressjoni. F'dawn il-każijiet, il-hruġ jew it-tidid tal-liċenzja jistgħu jkunu bla hsara għal evalwazzjoni perjodika fil-kaž tar-riskju ta' deterjorazzjoni.

12. L-attakki epilettici jew disturbi ghall-gharrieda fl-istat tal-konoxxa jikkostitwixxu perikolu għas-sigurta fuq it-triq jekk jiġru meta persuna tkun qiegħda ssuq vettura li taħdem bil-ghajnejha ta' magna.

Il-Grupp 1:

- 12.1. Tista' tinhareg jew tiġġedded liċenzja tas-sewqan bla hsara għal eżami mediku mill-awtorità medika kompetenti u għal spezzjonijiet medici regolari. L-awtorità għandha tiddeċiedi dwar l-istat ta' l-epilessija jew tad-disturbi ohra tal-konoxxa, il-ghamla klinika tagħhom u l-progress (per eżempju, l-ebda attakki fl-ahhar sentejn), il-kura rċevuta u r-riżultati tagħha.

Il-Grupp 2:

- 12.2. Ma għandhomx jinħarġu jew jiġgeddu liċenzji tas-sewqan lill-applikanti jew lis-sewwieqa li jbatu jew jistgħu jebtu minn attakki epilettici u disturbi ohra ghall-gharrieda fl-istat tal-konoxxa.

ID-DIŻORDNIJET MENTALI

Il-Grupp 1:

- 13.1. Ma għandhomx jinħarġu jew jiġgeddu liċenzji tas-sewqan lill-applikanti jew lis-sewwieqa li jsorfu minn:
- disturbi mentali serji, sewwa jekk kongenitali, minħabba mard, trawma jew operazzjonijiet nevrokirurġiċi, u sewwa jekk le,
 - ritardazzjoni mentali severa,
 - problemi serji ta' l-imġieba minħabba x-xjuhija; jew difetti fil-personalità li jwasslu għal indeboliment serju fil-ġudizzju, fl-imġieba jew fl-addattabilità,

ghajr jekk l-applikazzjoni tagħhom tkun appoġġjata mill-opinjoni medika awtorizzata u, fejn meħtieġ, minn spezzjonijiet medici regolari.

Il-Grupp 2:

- 13.2. L-awtorità medika kompetenti għandha tqis kif jixraq ir-riskji u l-perikoli addizzjonali involuti fis-sewqan tal-vetturi koperti bid-definizzjoni għal dan il-grupp.

L-ALKOHOL

14. Il-konsum ta' l-alkohol jikkostitwixxi perikolu maġġuri għas-sigurtà fuq it-triq. Minħabba d-daqqs tal-problema, il-professjoni medika trid tkun viġilanti ħafna.

Il-Grupp 1:

- 14.1. Ma għandhomx jinħarġu jew jiġgeddu liċenzji tas-sewqan lil applikanti jew sewwieqa li huma dipendenti fuq l-alkohol jew li mhux kapaċi jieqfu mix-xorb u jsuqu.

Wara perjodu vverifikat taż-żmien ta' astinenza u bla hsara ghall-opinjoni medika awtorizzata u spezzjonijiet medici regolari, il-liċenzji tas-sewqan jistgħu jinħarġu jew jiġgeddu lill-applikanti jew lis-sewwieqa li fl-imghoddi kienu dipendenti fuq l-alkohol.

Il-Grupp 2:

- 14.2. L-awtorità medika kompetenti għandha tqis kif jixraq ir-riskji u l-perikoli addizzjonali involuti fis-sewqan tal-vetturi koperti bid-definizzjoni għal dan il-grupp.

ID-DROGI U L-PRODOTTI MEDICINALI

15. L-Abbuż:

Ma għandhomx jinħarġu jew jiġgeddu liċenzji tas-sewqan lill-applikanti jew lis-sewwieqa li huma dipendenti fuq sustanzi psikotropiċi jew li mhumiex dipendenti fuq dawn is-sustanzi iżda jabbużaw minnhom regolarment, tkun xi tkun il-kategorija tal-liċenzja mitluba.

L-użu regolari:

Il-Grupp 1:

- 15.1. Ma għandhomx jinħarġu jew jiġgeddu liċenzji tas-sewqan lill-applikanti jew lis-sewwieqa li jużaw regolarment sustanzi psikotropiċi, tkun xi tkun il-ġħamla tagħhom, li jistgħu jfixklu l-abbiltà tas-sewqan fis-sigurtà meta l-kwantitatiet assorbiti huma hekk illi jkollhom effett avvers fuq is-sewqan. Dan għandu jaapplika ghall-prodotti medicinali l-ohra kollha jew għal-tahlit tal-prodotti medicinali li jaffettaw l-abbiltà tas-sewqan.

Il-Grupp 2:

- 15.2. L-awtorità medika kompetenti għandha tqis kif jixraq ir-riskji u l-perikoli addizzjonali involuti fis-sewqan tal-vetturi koperti bid-definizzjonijiet ġħal dan il-grupp.

ID-DIŻORDNJIET FIL-KLIEWI

Il-Grupp 1:

- 16.1. Jistgħu jinħarġu jew jiġgeddu l-liċenzji tas-sewqan lill-applikanti jew lis-sewwieqa li jsorfu minn nuqqas ta' funzjoni fil-kliewi bla ħsara ghall-opinjoni medika awtorizzata u spezzjonijiet medici regolari.

Il-Grupp 2:

- 16.2. Ghajr f'każijiet eċċeżzjonali ġġustifikati kif jixraq bl-opinjoni medika awtorizzata, u bla ħsara għal spezzjonijiet medici regolari, ma jistgħux jinħarġu jew jiġgeddu liċenzji tas-sewqan lill-applikanti jew lis-sewwieqa li jbatu minn defiċjenza renali serja u minn defiċjenza renali irriversibbli.

DISPOŻIZZJONIJIET MIXXELLANJI

Il-Grupp 1:

- 17.1. Bla ħsara ghall-opinjoni medika awtorizzata u, jekk meħieġa, spezzjonijiet medici regolari, jistgħu jinħarġu jew jiġgeddu l-liċenzji tas-sewqan lill-applikanti jew lis-sewwieqa li għandhom trapjant ta' organu jew trapjant artificjali li jaftettwa l-abbiltà fis-sewqan.

Il-Grupp 2:

- 17.2. L-awtorità medika kompetenti għandha tqis kif jixraq ir-riskji u l-perikoli addizzjonali involuti fis-sewqan tal-vetturi koperti bid-definizzjoni ġħal dan il-grupp.

18. Bhala regola ġenerali, meta l-applikanti jew is-sewwieqa li jsorfu minn kull diżordni li mhix imsemmija fil-paragrafu ta' qabel iżda tkun ljabbli ġħal, jew tirriżulta fi, inkapaċċità funzjonali li taffettwa s-sigurtà fis-sewqan, il-liċenzji tas-sewqan ma għandhomx jinħarġu jew jiġgeddu ġħajr jekk l-applikazzjoni tkun appogġjata mill-opinjoni medika awtorizzata u, jekk hemm bżonn, spezzjonijiet medici regolari.